

Informācija par izmaiņām nodokļos, kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

Grant Thornton Baltic-Latvia

Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

Grozījumi “Pievienotās vērtības nodokļu” likumā, kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

No 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim tiks saglabāta PVN samazinātā likme 5% apmērā augļiem, ogām un dārzeņiem.

No 2021. gada arī turpmāk paredzēts saglabāt Covid-19 izraisītās krīzes laikā noteikto 30 dienu termiņu PVN pārmaksas izvērtēšanai un atmaksai.

No 2021. gada 1.jūlija Latvijā, tāpat kā pārējās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs, tiks atcelts atbrīvojums no PVN piemērošanas precēm komerciālos sūtījumos. Pašlaik PVN nav jāmaksā par precēm sūtījumā, kas tiek saņemts no valsts ārpus ES, ja to vērtība nepārsniedz 22 eiro. Stājoties spēkā grozījumiem ES normatīvajos aktos, par visiem sūtījumiem, kas tiks saņemti no valstīm ārpus ES, neatkarīgi no sūtījuma vērtības un neatkarīgi no tā, vai saņēmējs būs fiziska, vai juridiska persona, būs jānoformē importa muitas deklarācija. PVN par precēm būs jāmaksā jau sākot ar pirmo centu.

Lai nodrošinātu ES normatīvo aktu prasību ieviešanu, Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā papildus esošajām importa muitas deklarācijām (standarta importa muitas deklarācija, importa muitas deklarācija pasta sūtījumiem) tiks ieviests jauns importa muitas deklarācijas veids – *Importa muitas deklarācija pirkumiem līdz 150 eiro*. Šī deklarācija būs jānoformē un jāiesniedz muitā šādos gadījumos:

- Ja preču vērtība sūtījumā nepārsniegs 150 eiro (bez piegādes izdevumiem);
- Ja sūtījumā nebūs akcīzes preču;
- Ja uz sūtījumā esošajām precēm neattieksies ierobežojumi vai aizliegumi.

Uzņēmumi, kas piedāvā un pārvalda preču tirdzniecības platformas, kurās var iegādāties preces (piemēram, “Ebay”, “Amazon”), ar 2021. gadu tiks uzskatītas par preču piegādātājiem un attiecīgi būs atbildīgas par PVN samaksu, piegādājot preces personām, kas nav nodokļu maksātāji.

Augstāk minēto izmaiņu realizācijai ir plānots ieviest jauno OSS (One Step Shop) režīmu, kas kalpos kā MOSS paplašinājums. OSS ir vienkāršots brīvprātīgs PVN režīms, kas ļauj nodokļa maksātājiem, kuri ES patērētājiem piegādā telekomunikāciju, apraides un elektroniskos (TBE) pakalpojumus, deklarēt un maksāt PVN vienā dalībvalstī, nevis to darīt vairākās dalībvalstīs.

Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)

Grozījumi “Pievienotās vērtības nodokļu” likumā, kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

Jaunā OSS aptvers ne tikai iepriekš minētos pakalpojumus. Lai vienkāršotu pārrobežu tiešsaistes tirdzniecību, OSS tiks paplašināta, iekļaujot trīs shēmas - citus pakalpojumus (ārpussavienības shēma), preču tālpārdošanu ES iekšienē (Savienības shēmu), kā arī no trešām valstīm vai trešām teritorijām importētu preču tālpārdošanu sūtījumos, kuru iekšējā vērtība nepārsniedz 150 eiro. Shēma no trešām valstīm vai trešām teritorijām importētu preču tālpārdošanai tiks dēvēta par IOSS (Import One Stop Shop). Turklāt, nelieli sūtījumi līdz 22 eiro vairs netiks atbrīvoti no PVN.

Saistītas izmaiņas deklarācijās:

- Tiks mainīti PVN īpašā režīma deklarācijas iesniegšanas termiņi no 20. datuma pēc taksācijas perioda līdz mēneša beigām pēc taksācijas perioda (importētājiem viens mēnesis, ES un ārpus ES shēmās viens ceturksnis);
- Ja būs nepieciešams veikt labojumus iepriekšējā deklarācijā tos būs iespēja veikt sekojošā deklarācijā (līdz šim labojumus bija iespējams veikt tikai tā perioda deklarācijā uz kuru tie attiecas);
- PVN īpašā režīma deklarācijas saturs tiek paplašināts ar datiem par preču tālpārdošanu ES (B2C). Līdz šim deklarācija ietvēra tikai TBE pakalpojumus;
- MOSS paplašināšana uz preču tālpārdošanas (B2C) piegādēm ES un ārpus ES režīma. Līdz šim MOSS ietver tikai TBE pakalpojumus;
- Noteikta 10 000 eiro roberžvērtība ne tikai elektroniskajiem pakalpojumiem, bet arī preču tālpārdošanai.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)

No 2021. gada 1. janvāra paaugstina ienākumu sliekšni līdz kuram piemēro ar IIN neapliekamo minimumu

No 2021. gada 1. janvāra tiek paaugstināts ienākumu sliekšnis no 1 200 eiro uz 1 800 eiro mēnesī, līdz kuram piemēro ar IIN neapliekamo minimumu.

No 2021. gada 1. janvāra samazina IIN progresīvo likmi

IIN progresīvās likmes augstākā likme šobrīd ir 31,4%. To plānots samazināt uz 31% (ienākumu daļai virs 62 800 eiro), saglabājot pārējās IIN likmes nemainīgas – 20% (ienākumiem līdz 20 004 eiro) un 23% (ienākumu daļai no 20 004,01 līdz 62 800 eiro).

No 2021. gada 1. janvāra atceļ patentmaksas maksāšanas režīmu

No 2021. gada 1. janvāra atceļ patentmaksas maksāšanas režīmu, saglabājot vienīgi samazinātās patentmaksas režīmu (pensionāriem un personām ar 1. un 2. grupas invaliditāti) u.c. grozījumus. Pārejas noteikumi: nodokļa maksātāji, kas patentmaksas maksājumu par 2021. gadu ir veikuši līdz 2020. gada 31. decembrim, patentmaksas režīmu varēs piemērot arī 2021. gadā periodā, par kādu tika veikta patentmaksa, bet ne ilgāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim.

No 2021. gada 1. janvāra iespējamās Darba devēja kompensācijas par darbinieka izdevumiem saistībā ar attālināto darbu

- Noteikts ar IIN neapliekamās kompensāciju normas, ja darba devējs kompensē darbiniekam ar attālināto darbu saistītos izdevumus;
- Darbiniekam nav jāiesniedz izdevumus apliecinājoši čeki darba devējam, lai neradītu lieku administratīvo slogu;
- Kompensējamo izdevumu summa mēnesī nedrīkst pārsniegt 30 eiro (pārsniegumu apliek ar IIN);
- Kompensējamās izdevumus nosacīti iedala 4 grupās, kurus darba devējs var kompensēt, katrai grupai nepārsniedzot šādu apmēru:

1) darba vietas aprīkojuma nolietojums (dators, programmatūra, darba galds u.tml.) - 30 eiro mēnesī;

2) mazvērtīgie priekšmeti (kancelejas preces utt.) - 10 eiro mēnesī;

3) komunālie maksājumi - 6 eiro mēnesī;

4) abonēšanas maksa (neiekļauj maksu par ierīkošanu):

- tālrunim - 7 eiro mēnesī;

- internetam - 7 eiro mēnesī.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)

No 2021. gada 1. janvāra iespējama IIN pārmaksas automātiska atmaksa

Paredzēts ieviest IIN pārmaksas automātiskas atmaksas kārtību, personām, kurām nav obligāti jāsniedz deklarācijas.

Grozījumi Likumā stāsies spēkā 2021. gada 1. janvārī, bet IIN pārmaksas automātiskās atmaksas process notiks, sākot ar 2023. gadu, rezumējošā kārtībā aprēķinot IIN par 2022. gadu.

No 2021. gada 1. janvāra stājas spēkā regulējums par IIN pārmaksas atmaksām

Regulējums, lai nodrošinātu, ka VID neveic IIN pārmaksas atmaksu, ja IIN maksātājs nav iesniedzis deklarāciju par kādu no iepriekšējiem taksācijas gadiem, kurā IIN maksātājam veidojas IIN piemaksa.

Minētais regulējums attieksies arī uz tiem nodokļa maksātājiem, kam jāsniedz deklarācija par 2018. un 2019. taksācijas gadu un aprēķinātā IIN samaksas termiņš ir 2020. gada 1. decembris, un atbilstoši VID rīcībā esošajai informācijai veidojas IIN piemaksa.

Papildus būtiskākās izmaiņas IIN likumā:

- Skaidri noteikts, ka ar nodokli ir apliekams ienākums, kas radies samazinātu vai dzēstu saistību rezultātā;
- Ar nodokli tiks aplikts ienākums, kas gūts saņemot valsts fondētus pensijas kapitālu kā mantojumu;
- Noteikts, ka attaisnotos izdevumus par izglītību un ārstniecības pakalpojumiem maksātājs ir tiesīgs piemērot arī par brāli vai māsu – personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti;
- Precizēti saimnieciskās darbības izdevumu veidi;
- Noteikts atbrīvojums no nodokļa publiskās reklāmas kampaņās saņemtiem laimestiem, kā arī mazvērtīgiem reprezentācijas priekšmetiem;
- Neapliks ar nodokli no valsts budžeta izmaksājamo pabalstu par vienās dzemdībās dzimušu trīs un vairāk bērnu piedzimšanu;
- Skaidri noteikts, kādā gadījumā ienākumu kvalificē pēc ekonomiskās būtības;
- Sabalansēti avansa maksājumu samaksas termiņi un veikti citi tehniski un redakcionāli precizējumi.

Grozījumi solidaritātes nodokļa likumā, kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

Tie paredz no 2021. gada noteikt solidaritātes nodokļa likmi 25% apmērā līdzšinējo 25,5% vietā.

Grozījumi MK noteikumos Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

No 2021. gada 1. janvāra paredzēts celt minimālo algu no līdzšinējiem 430 eiro līdz 500 eiro mēnesī.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)

Grozījumi nodokļu regulējumā ienākumam no akciju pirkuma tiesību īstenošanas no 2021. gada 12. janvāra

Sākot ar 2021. gada 12. janvāri, algas nodokļa atbrīvojums ienākumam no akciju pirkuma tiesību īstenošanas attiecināms arī uz ienākumu, kas gūts sabiedrības ar ierobežotu atbildību kapitāla daļu pirkuma tiesību īstenošanas rezultātā.

Turklāt ir mainīti vairāki nosacījumi, kad ienākumu atbrīvo no nodokļa:

- minimālais akciju pirkuma tiesību turēšanas periods ir samazināts no 36 līdz 12 mēnešiem;
- akciju pirkuma tiesības var tikt īstenotas arī pēc darba attiecību izbeigšanas – ne vēlāk kā 6 mēnešu laikā;
- ja kapitālsabiedrība ir izsniegusi aizdevumu akciju pirkuma tiesību iegādei, aizdevums jāatmaksā līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdim.

Sociālās apdrošināšanas iemaksas

No 2021. gada 1. janvāra samazina VSAOI likmi

No nākamā gada tiek samazinātas VSAOI likmes. Piemēram, no līdzšinējiem 35,09% uz 34,09% – par 0,5 procentpunktiem gan darba devēja VSAOI, gan darba ņēmēja VSAOI. Tādējādi iemaksu likme darba devējam turpmāk būs 23,59%, bet darba ņēmējam – 10,50% apmērā. No 21,31% uz 20,77% darba ņēmēja pensionāra darba devēja likme, un no 9,56 uz 9,25% darba ņēmēja pensionāra darba ņēmēja likme, u.c.

No 2021. gada 1. jūlija tiek ieviests minimālais obligāto iemaksu objekts

Minimālais obligāto iemaksu objekts ceturksnī ir trīs minimālās mēneša darba algas. Ja persona ir darba ņēmēja pie vairākiem darba devējiem vai vienlaikus darba ņēmēja un pašnodarbinātā, personai deklarētos obligāto iemaksu objektus summē.

Minimālā darba alga, kā jau iepriekš minēts, no nākamā gada būs 500 eiro apmērā, un minimālās sociālās iemaksas plānotas 170 eiro apmērā mēnesī par darba ņēmējiem, kas apdrošināti vispārējā kārtībā.

Ja tie ceturksnī būs mazāki nekā trīs minimālās algas, starpību starp nomaksāto sociālo nodokli un minimāli noteikto nodokli segs darba devējs no saviem līdzekļiem. Obligātās minimālās sociālās iemaksas darba devēji iemaksās proporcionāli tam, cik daudz un ar kādu algu persona strādā pie katra darba devēja.

Grozījumi arī definē personu grupas, kurām minimālās obligātās iemaksas nepiemēros. To vidū ir personas, kas sasniegušas pensijas vecumu vai kurām ir piešķirta vecuma pensija, personas ar 1. un 2. grupas invaliditāti, personas, kurām ir bērni līdz trīs gadu vecumam vai bērni ar invaliditāti, personas, kuras strādā sociālajā uzņēmumā vai sniedz asistenta pakalpojumu. Tāpat minimālās iemaksas nebūs jāveic par sezonas laukstrādnieku, kā arī par nodarbinātajiem pie ārvalstu darba devēja.

Akcīzes nodoklis

Grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

No 2021. gada 1. janvāra:

- Likumā precizētas vairākas definīcijas;
- Noteikta pakāpeniska akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana tabakas izstrādājumiem, kā arī akcīzes nodokļa likmes ieviešana un pakāpeniska paaugstināšana elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu sagatavošanas sastāvdaļām un tabakas aizstājējproduktiem;
- Noteikti nosacījumi, ka karsējamā tabaka, elektroniskajās cigaretēs izmantojamie šķidrumi, elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu sagatavošanas sastāvdaļas un tabakas aizstājējprodukti tiek marķēti ar akcīzes nodokļa markām. Minētajam nosacījumam paredzot pārejas periodu līdz 2021. gada 1. jūlijam.

Transportlīdzekļu uzturēšanas nodoklis un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, kas stājas spēkā no 2021. gada 1. janvāra

- No 2021. gada 1. janvāra izmaiņas transportlīdzekļu nodokļos paredz:
- Līdzsvarot vieglo automobiļu un kravas automobiļu ar pilnu masu līdz 3500 kg transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmes un to aprēķināšanas kārtību;
- Noteikt autobusu un kravas automobiļu transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa aprēķināšanas kārtību atbilstoši to dzinēja izmešu līmenim;
- Ieviest jaunu vieglo automobiļu reģistrācijas nodokli, ar mērķi novērst vecu un ekoloģiski kaitīgu vieglo automobiļu reģistrēšanu Latvijā.

Izstrādāti jauni MK noteikumi, kas aizstās MK noteikumus Nr. 655 “Noteikumi par zemu nodokļu vai beznodokļu valstīm un teritorijām”, un stāsies spēkā no 2021. gada 1.janvāra

Saskaņā ar jaunajiem MK noteikumiem Nr. 819, mainās zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju saraksts. Attiecīgi, zemu nodokļu vai beznodokļu valstis un teritorijas ir:

• Angiljas teritorija;	• Palau Republika;
• ASV Guamas teritorija;	• Panamas Republika;
• ASV Samoa teritorija;	• Samoa Neatkarīgā Valsts;
• ASV Virdžīnu salu teritorija;	• Seišelu Salu Republika;
• Barbadosa;	• Trinidādas un Tobāgo Republika;
• Fidži Republika;	• Vanuatu Republika.

Mikronodokļa maksātāja nodoklis

No 2021. gada 1. janvāra plānots pakāpeniski ierobežot MUN režīmu

Sākot ar 2021. gada 1. janvāri, MUN varēs attiecināt tikai uz vienu personu – mikrouzņēmuma īpašnieku.

Sākot ar 2021. gada 1. janvāri, MUN likme apgrozījumam līdz 25 000 eiro gadā būs 25% (pašreizējo 15% vietā), bet apgrozījuma daļai virs 25 000 eiro gadā – 40%.

PVN maksātājs nevarēs kļūt par MUN maksātāju, bet, kļūstot par PVN maksātāju, ar nākamo taksācijas periodu persona zaudēs tiesības piemērot mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja statusu.

Sākot ar 2021. gada 1. janvāri MUN maksātāja statusu vairs nevarēs iegūt sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA), bet MUN maksātāja statusā jau reģistrētās SIA no 2022. gada 1. janvāra vairs nevarēs būt MUN maksātājs.

Ja MUN maksātājam būs darbinieki (izņemot vienīgo īpašnieku), par tiem darbaspēka nodokļi tiks piemēroti vispārējā kārtībā saskaņā ar [likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”](#) un [likumu “Par valsts sociālo apdrošināšanu”](#). Attiecīgi, darbinieki, ar kuriem MUN maksātājs uzsāks darba attiecības ar 2021. gada 1. janvāri, darbaspēka nodokļi vispārējā kārtībā tiks piemēroti no pirmās oficiālās darba dienas.

Attiecībā uz jau pieņemtiem mikrouzņēmumu darbiniekiem tiek noteikts pārejas periods līdz 2021. gada 30. jūnijam, pārejas periodā tiks piemērots līdz šim spēkā esošais MUN likuma regulējums.

No likuma tiek izslēgts MUN maksātāja darbinieka algas ierobežojums – 720 eiro mēnesī, piemērojams no 2021. gada 1. janvāra.

MUN maksātāji, sadalot peļņu, kas radusies pēc 2020. gada 31. decembra, varēs sadalīt dividendēs, nosacītajās dividendēs un dividendēm pielīdzināmā ienākumā, nepiemērojot IIN, kā arī ar nodokli netiks aplikta likvidācijas kvota nesadalītās peļņas apmērā, ja peļņa radusies pēc 2020. gada 31. decembra.

Tiek saglabāts mikrouzņēmumu nodokļa pašreizējais sadalījums, lai nodrošinātu MUN maksātājiem atbilstošu sociālo nodrošinājumu, iestājoties apdrošināšanas gadījumam (20% IIN un 80% VSAOI).

Dabas resursu nodoklis

Ar 2021. gada 1.janvāri tiek atcelts atbrīvojums par CO2 emisijām kūdras izmantošanai stacionārajās tehnoloģiskajās iekārtās

Ar 2021., 2022. un 2023. gada 1.janvāri tiek paaugstinātas dabas resursu nodokļa likmes:

- sadzīves un ražošanas atkritumiem, kas nav uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem, uz 65 eiro par tonnu 2021. gadā, 80 eiro par tonnu 2022. gadā, 95 eiro par tonnu 2023. gadā;
- bīstamajiem un ražošanas atkritumiem, kas ir uzskatāmi par bīstamajiem atkritumiem, uz 70 eiro par tonnu 2021. gadā, 85 eiro par tonnu 2022. gadā, 100 eiro par tonnu 2023. gadā.

Vienotais nodokļu konts

No 2021. gada 1. janvāra VID administrētajiem valsts budžeta maksājumiem būs jauns konts – vienotais nodokļu konts, kas aizstās līdzšinējos nodokļu kontus

- Nosaukums: Vienotais nodokļu konts;
- Saņēmējs: Valsts budžets (VID)., reģistrācijas Nr. 90000010008;
- Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22;
- Konta numurs: LV33TREL1060000300000.

Visām tām deklarācijām, kuru iesniegšanas termiņš jau patlaban ir līdz 20. datumam, saglabāsies līdzšinējie termiņi, piemēram, PVN, UIN, AN un DR nodokļa deklarācijām.

Savukārt, jauni deklarēšanas termiņi – elektroenerģijas nodoklim (20. datums), izložu un azartspēļu nodoklim (15. datums) un darba devēja ziņojuma iesniegšanai (17. datums).

Visiem VID administrētajiem regulārajiem iekšzemes nodokļiem būs viens samaksas termiņš – katra mēneša 23. datums.

Muitas nodokļi vienotajā kontā būs jāiemaksā, sākot ar 2023. gadu. Līdz tam saglabājas līdzšinējā kārtība.

NĒ nodokļi nav jāmaksā vienotajā kontā.

Vienotajā kontā iemaksātā naudas summa tiks sadalīta nodokļu maksātāja saistību segšanai pa nodokļu veidiem, ievērojot FIFO principu - pirmais iekšā, pirmais ārā (angl. first in – first out).

Sākot ar 2021. gada 1. janvāri, VID administrēto valsts ieņēmumu uzskaitē tiks ieviests uzkrāšanas princips, kas nozīmē to, ka saskaņā ar to grāmatvedības darījumi un citi notikumi tiek atzīti tad, kad tie rodas (nevis brīdī, kad Valsts kasē tiek saņemta vai samaksāta nauda). Varēs redzēt gan aprēķinātās saistības, gan veiktos maksājumus par katru nodokli.

Sazinies ar mums

Blaumaņa iela 22,
Rīga, LV-1011
Latvija

(+371) 67 217 569
info@lv.gt.com
Tax&Legal@lv.gt.com
www.grantthornton.lv

Šis ziņojums ir paredzēts informatīviem nolūkiem un nav uzskatāms kā ieteikums no Grant Thornton Baltic SIA un Grant Thornton Baltic Audit SIA.

